

Bilimsel D ? nme Becerisi  l e?i

RECOMMENDED CITATION

memjavad (2025). *Bilimsel D ? nme Becerisi  l e?i*. Turkish Psychological Scales.
Retrieved from <https://tr-scales.arabpsychology.com/?p=17795>

 zet

Bilimsel D ? nme Becerisi  l e?i, Mehmet G ndo?du taraf?ndan 2001 y?l?nda  niversite  ?rencilerinin **bilimsel d ? nme becerileri** düzeylerini ölçmek ve bu becerilerin yordanmas?n? sa?lamak amac?yla geli?tirilm? bir ölüm arac?d?r. Bu  l ek, bilimsel yöntem süreçlerini, ele?tirel analizi ve mant?ksal  ?kar?m yeteneklerini de?erlendirmeyi hedeflemektedir.  l e?in geli?tirilmesi, bir doktora tezi kapsam?nda gerçekle?tirilm? olup, özellikle y ksek retim düzeyindeki bireylerin bilimsel problem  zme yeteneklerini nicel olarak belirlemeye odaklanm??t?r. Bu arac?, e?itim psikometri alan?nda önemli bir katk? sa?lamaktad?r.

Anahtar Kelimeler

Bilimsel D ? nme, Bilimsel Yöntem, Y ksek retim,  niversite  ?rencileri, Psikometri, G ndo?du,  l ek Geli?tirme.

Yazarlar

Mehmet G ndo?du

Amaç

 l e?in temel amac?,  niversite düzeyindeki  ?rencilerin sahip olduklar? **bilimsel d ? nme becerileri** düzeylerini sistematik ve standart bir ?ekilde belirlemektir. Bu beceriler genellikle hipotez kurma, de?i?kenleri kontrol etme, veri toplama ve sonuç  ?karma gibi bilimsel yöntem ad?mlar?n? kapsamaktad?r. Ölçek,  ?rencilerin bilimsel ak?l yürütme yeteneklerini de?erlendirerek, e?itim programlar?n?n etkinli?ini ölçmeye ve varsa eksiklikleri tespit etmeye yard?mc? olmay? ama lam??t?r.

Ayr?ca,  l e?in geli?tirilme amac?, bu becerilerin demografik veya akademik de?i?kenlerle olan ili?kilerini incelemek ve  ?rencilerin akademik ba?ar?lar?n?n yordanmas?nda kullan?labilecek geçerli ve güvenilir bir arac? sunmakt?r. Bu  al??ma, G ndo?du'nun 2001 y?l?ndaki doktora tezi kapsam?nda Hacettepe Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsünde hayata ge irilm?tir.

Yap?

Bilimsel D ? nme Becerisi  l e?i'nin  l t ?  temel yap?, bireyin bilimsel bilgiyi edinme ve kullanma sürecinde sergiledi?i bili?sel yetenekler bütünü olan **bilimsel d ? nme becerileri**dir. Bu yap? genellikle ele?tirel d ?önce, mant?ksal ak?l yürütme ve bilimsel problem  zme alt boyutlar?n? içerir. Ölçek,  ?rencilerin karma??k durumlar? bilimsel bir bak?? a s?yla analiz etme, kan?ta dayal? kararlar alma ve varsay?mlar? test etme kapasitelerini de?erlendirir.

Bu  l ek,  rencilerin bilimsel hipotezleri formüle etme, deney tasarlama ve sonuçlar? yorumlama yeteneklerini kapsayan maddelerden olu?maktadır. Bu sayede,  rencilerin sadece bilgi düzeyleri de?il, ayn? zamanda bu bilgiyi bilimsel süreçler içinde uygulama yetkinlikleri de  l lmektedir.  l e?in alt boyutlar? ve faktör yap?s?, orijinal tez  al??mas?nda detay? olarak sunulmu?tur.

Geçerlik

Ölçek hakk?nda kaynakta do?rudan bir  zet sunulmam?? olsa da, bir geli?tirme  al??mas? olarak detay? geçerlik analizleri G ndo?du'nun 2001 tarihli doktora tezinde yer almaktadır. Bu analizler genellikle yap? geçerli?i (Faktör Analizi kullan?larak) ve içerik geçerli?i (uzman g r ?leri ile)  al??malar?n? içermektedir. Yap? geçerli?i,  l e?in teorik olarak ölçmesi beklenen bilimsel dönme yap?s?n? ne kadar do?ru temsil etti?ini gösterir.

Kullan?c?lar?n,  l e?in uygulama ve de?erlendirme k?lavuzlar?na eri?mek ve geçerlik kan?tlar?n? incelemek için tezin orijinal belgesini (Y K Ulusal Tez Merkezi veya sa?lanan PDF ba?lant?s? arac?l???yla) incelemeleri önerilir.  l e?in  niversite  rencileri popülasyonu için geçerli sonuçlar üretti?i varsay?lmaktadır.

Güvenirlik

 l e?in güvenilirlik bilgileri kaynakta  zetlenmemi?tir; ancak akademik standartlara uygun olarak geli?tirilen bir ölçek, puanlar?n tutarlı???n? ve kararlı???n? gösteren analizleri içermelidir. Güvenirlik analizleri, i  tutarlı?k katsay?lar? ( rne?in, Cronbach Alfa katsay?s?) ve muhtemelen test-tekrar test korelasyonlar?n? i ermi?tir.

Yüksek i  tutarlı?k de?erleri, ölçek maddelerinin tutarlı? bir ?ekilde ayn? yap?y?  l t ? n  gösterir. Güvenirlik katsay?lar?n?n detaylar? ve örneklem verileri,  l e?i geli?tiren yazar?n orijinal tezi içerisinde mevcuttur. Akademik ara?t?rmac?lar, bu detaylara Y K Tez Merkezi üzerinden eri?ebilirler.

Faktör Analizi

Bilimsel Dönme Becerisi  l e?i'nin yap?s?sal b t nl ? n  ortaya koymak amac?yla faktör analizi yöntemlerinin kullan?ld??? güçlü bir varsay?md?r. Bu analiz, bilimsel dönme gibi çok boyutlu bir yap?n?n alt bile?enlerini (faktörlerini) belirlemede hayati rol oynar. Faktör analizi sonuçlar?,  l e?in hangi bilimsel dönme becerisi alt boyutlar?n? ( rne?in, hipotez kurma, sonuç  ?karma, de?i?ken kontrolü)  l t ? n  netle?tirir.

G ndo?du'nun  al??mas?nda, a ?mly?c? faktör analizi (AFA) kullan?larak ölçek maddelerinin hangi faktörlere yüklendi?i ve  l e?in kaç boyuttan olu?tu?u belirlenmi?tir. Bu analizler,  l e?in psikometrik özelliklerinin sa?lamı???n? destekleyen temel kan?tlard?r.

Ölçüm Aracı

Test Türü: Geliştirme Ölçeği (Performansa dayalı bilişsel beceri ölçümü).

Format: Kaynakta belirtilmemiştir (Genellikle Likert tipi veya çoktan seçmeli formatta bilimsel senaryolar sunar).

Mevcut Diller: Türkçe (Orijinal dil).

Popülasyon Grubu: Üniversite öğrencileri.

Yaş Grubu: Genellikle 18 yaş ve üzeri (Yükseköğretim öğrencileri).

Popülasyon Detayları: Türkiye'deki üniversitelerde öğrenim gören lisans öğrencileri üzerinde standardize edilmiştir.

Test Metodolojisi: Bilimsel akıl yürütme ve problem çözme süreçlerini değerlendirmeye yönelik, psikometrik temellere dayanan standart bir ölçektir.

Anahtar Kelimeler

Akıl Yürütme, Problem Çözme, Eğitim Psikolojisi, Gündoğdu, Hacettepe Üniversitesi, Tez Çalışması, Ölçme ve Değerlendirme.

Yazarlar

Yazar ORCID Tanımlama Numarası: Bilgi mevcut değildir.

Bağlantı Kurulu E-posta Adresleri: mcgundogdu@gelisim.edu.tr

Yazın Adresi: Mehmet Gündoğdu (Gelişim Üniversitesi, İstanbul, güncel iletişim adresi).

Yazınlar, Ücret ve Test Yılı

Bu ölçek, 2001 yılında bir akademik doktora tezi kapsamında geliştirilmiştir. Akademik ve eğitim amaçlı kullanımlar için genellikle yazarın izni gereklidir. Ticari kullanım veya ücret bilgisi mevcut değildir.

Testin Geliştirildiği Yılı: **2001**.

Tezin orijinal PDF dosyasına aşağıdaki bağlantıdan indirilebilir: [bilimsel-dusunme-becerisi-olcegi-toad.pdf](#)

Kaynaklar

G ndo?du, M. (2001). * niversite  ?rencilerinin bilimsel d ? nme becerilerinin yordanmas?* (Doktora tezi). Hacettepe Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Ankara. (Tez ba?lant?s?: tez.yok.gov.tr)

Bilimsel D ? nme Becerisi  l e?i Maddeleri

 NEML?: Ölçek maddeleri kaynak içerikte sa?lanmam??t?r. Maddelerin tam listesi ve derecelendirme yap?s?,  l e?in geli?tirildi?i orijinal doktora tezi içerisinde yer almaktad?r.

ARABPSYCHOLOGY.COM